

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

Avrupa Yeşil Mutabakatı ve Olası Etkileri

2 Kasım 2021

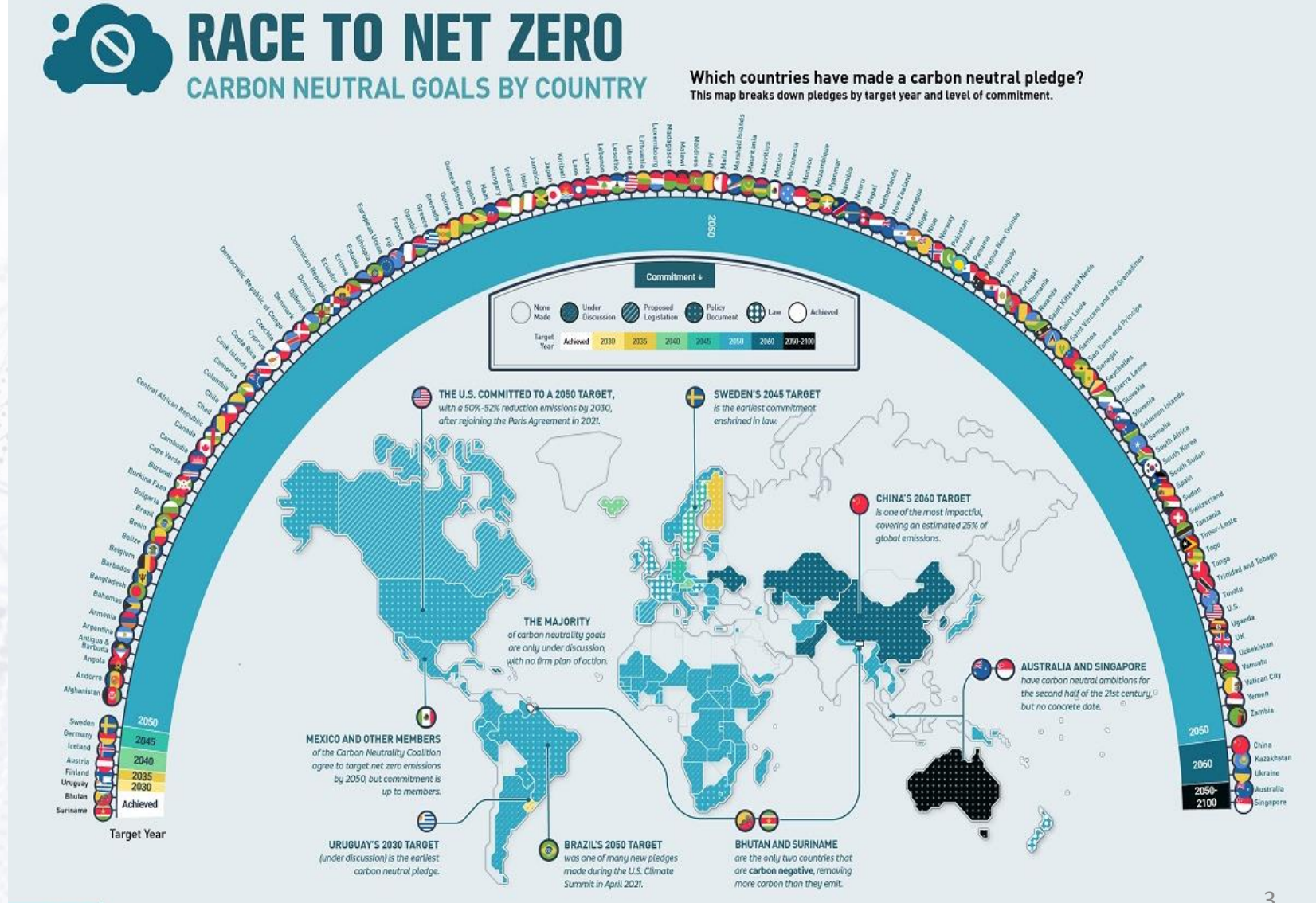
Sunum Planı

- **Dünya'da İklim Değişikliği ile Mücadele ve Ticaret**
- **Yeşil Mutabakat ile Öngörülen Politika Değişiklikleri**
- **Yeşil Mutabakat Eylem Planı**

Dünyada İklim Değişikliği ile Mücadele Politikaları

- Aralık 2019'da, **AB'nin 2050 karbon-nötr ilk kıta olma** hedefini açıklamasının ardından **Güney Kore, Japonya, ABD** gibi uluslararası ekonomi ve ticaretin önde gelen oyuncuları 2050 yılında karbon-nötr olma hedeflerini beyan etmiştir.
- **Almanya, İsveç ve Avusturya'nın 2050 öncesinde; Çin, Ukrayna ve Kazakistan'ın 2060 yılında; Avustralya ve Singapur'un 2060 yılının ikinci yarısında net sıfır karbon hedeflerine ilişkin beyanları mevcuttur.**

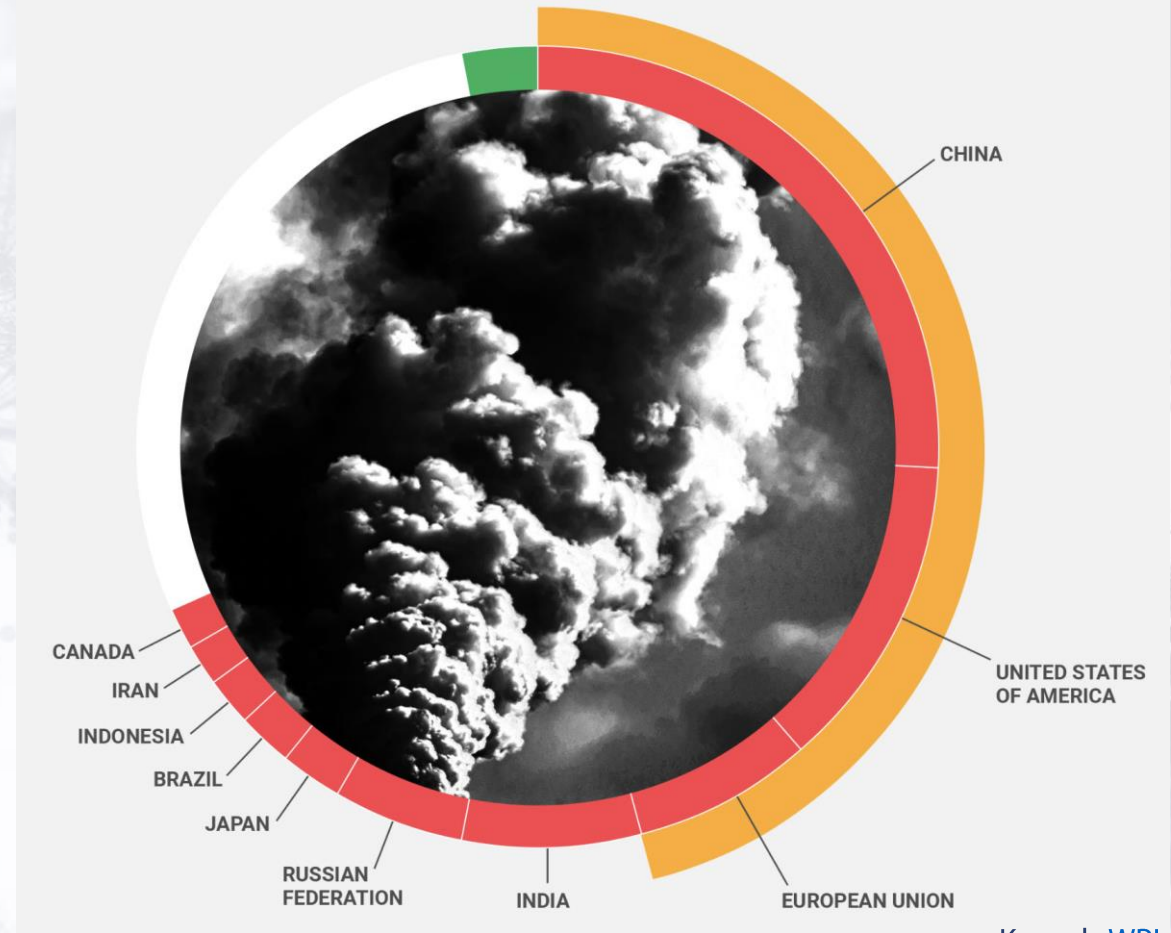

Sera Gazı Emisyonlarından En Fazla Sorumlu olan Ülkeler

- En fazla sera gazı emisyonu salımından sorumlu ilk 10 ülke dünya sera gazı emisyonlarının %68'inden sorumludur.
- En büyük 3 kirletici Çin, ABD ve AB-27 emisyonların neredeyse yarısından sorumlu.
- Türkiye, %1,05'lik payla 16. sırada yer almaktadır.

<https://www.wri.org/insights/interactive-chart-shows-changes-worlds-top-10-emitters>

Kaynak: [WRI](https://www.wri.org/)

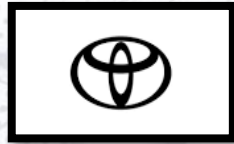

Uluslararası Şirketlerin İklim Değişikliği ile Mücadele Politikaları

- Artan sayıda uluslararası şirket ve yatırımcı, değer zincirlerini karbondan arındırmak, %100 yenilenebilir enerji kullanmak gibi hedefler belirlemektedir.
- Söz konusu şirketler «Race to Zero», «RE100», «The Climate Pledge» gibi girişimlere taraf olmaktadır.
- Motorlu taşıtlar sektöründen bazı örnekler:

- 2050 net sıfır
- 2035 tüm üretim tesislerinde %100 yenilenebilir enerji kullanımı
- Geri dönüşüm odak alanlarından biri

- Grubun üretim tesislerine yönelik 2050 net sıfır hedefini 2035 yılına çekmiştir

- 2030 yılına kadar aracın değer zinciri boyunca emisyonlarının %40 azaltılması
- Kullanılan geri dönüştürülmüş malzeme oranının en az %50'ye yükseltilmesi

- 2050 net sıfır hedefi
- 2030'da emisyonların %50 azaltılması
- 2022 itibariyle her yeni modelin elektrikli bir versiyonu olması

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Avrupa Yeşil Mutabakatı ile Öngörülen Politika Değişiklikleri

Avrupa Yeşil Mutabakatı

İlk karbon-
nötr kıta
olma hedefi

2030 Sera Gazı
Emisyon
Azaltım
Hedefinin
Yükseltilmesi
(%55)

Tüm politika
enstrümanlarının
gözden
geçirilmesi

- **2050 yılında İklim-Nötr ilk kıta olma hedefi, iklim değişikliği ile mücadeleyi AB'nin en öncelikli politika alanı haline getirmiştir.** 11 Aralık 2019 tarihinde açıklanan AYM, önümüzdeki yıllarda AB'nin tüm politikalarının iklim değişikliği ekseninde şekillendirilmesini öngörmektedir.
- **AB 2050 yılına kadar sanayisinin dönüşümünü gerektiren yeni bir büyüme stratejisi benimseyeceğini açıklamıştır.**

Avrupa Yeşil Mutabakatı

Avrupa Yeşil Mutabakatı AB'nin iklimden enerjiye, sanayiden tarıma, ulaşımdan finansmana varan geniş bir yelpazedeki politikalarının yükseltilecek iklim hedefleri doğrultusunda gözden geçirilmesini hedeflemektedir.

- **İklim Kanunu**
- **Temiz Enerji Dönüşümü**
- **Fit for 55 Paketi**
- **Sanayi Stratejisi ve Döngüsel Ekonomi Eylem Planı**
- **Sürdürülebilir Akıllı Ulaşım**
- **Çiftlikten Çatala Stratejisi**
- **Biyoçeşitlilik Stratejisi**
- **Finansman**

Ülkemizin AB ve Dünyaya İhracatı

	AB-27'ye ihracatımız (Milyon \$)	Dünyaya ihracatımız (Milyon \$)	Pay (%)
2017	64.303	156.993	41
2018	72.847	167.921	43
2019	76.726	180.833	42
2020	70.028	169.658	41
2020 (1-9)	48.935	118.397	---
2021 (1-9)	67.157	160.951	42

- 2020 yılında ülkemizin dünyaya **169,6 milyar ABD doları** ihracatının **70 milyar ABD doları** (%41'i) AB-27 ülkelerine gerçekleştirilmiştir.

İklim Değişikliği ile Mücadele: İklim Kanunu

- Avrupa Komisyonu tarafından 4 Mart 2020 tarihinde önerilen **Avrupa İklim Kanunu** 2021 Temmuz ayında yayımlanmıştır.
- Kanun ile 2050 yılına kadar ilk iklim nötr kıta olma yönündeki siyasi taahhütler artık yasal bir taahhüde dönüşmüştür.
- Hedef: 2050 yılında iklim-nötr olma hedefine ek olarak; 2030 yılında, 1990'a kıyasla net emisyonların en az % 55 oranında azaltılması ve 2050 sonrasına yönelik negatif emisyon taahhüdünü ortaya koymak.

Fit for 55 Paketi

14
Temmuz
2021

«Fit for 55»
Paketi

➤ Avrupa Komisyonu'nun 2021 Çalışma Programı kapsamında açıklanan «Fit for 55» paketi ile emisyonların 2030 yılına kadar en az %55 oranında azaltılması hedefini hayata geçirebilmek amacıyla Komisyon tarafından 2021 yılında sunulacak iklim ve enerji mevzuatının kapsamı belirlenmiştir.

➤ «Fit for 55» paketi kapsamında 14 Temmuz 2021 tarihinde sunulan yeni mevzuat/revizyon önerileri:

- **AB Emisyon Ticaret Sistemi revizyonu**
- **Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması önerisi**
- Emek Paylaşım Tüzüğü
- Enerji Vergisi Direktifi revizyonu
- Yenilenebilir Enerji Direktifi revizyonu
- Enerji Verimliliği Direktifi revizyonu
- Arazi Kullanımı, Ormancılık ve Tarım Tüzüğü
- **Otomobiller ve Kamyonetler için CO2 Emisyon Standartlarını Belirleyen Yönetmelik revizyonu**
- Alternatif Yakıtlar Altyapı Tüzüğü revizyonu
- «ReFuelEU Havacılık» ve «FuelEU Denizcilik» inisiyatifleri

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması - I

Kapsam:
Seçili
Sektörler

Dizayn:
4 seçenek

Sınırdaki Karbon
Düzenleme
Mekanizması
Teklifi
2021

Etki
Analizi Geri
Bildirim:
4 Mart-
1 Nisan 2020

Kamu İstişare
Süreci:
22 Temmuz-28
Ekim 2020

Hedef: Seçili sektörler için ithalat fiyatının, eşyanın karbon içeriği dikkate alınarak belirlenmesi

- Karbon kaçağı riski olan sektörlerde ithal ürünler için sınırda vergi/gümrük vergisi uygulanması
- AB Emisyon Ticaret Sistemi (ETS)'nin ithalatı kapsayacak şekilde genişletilmesi
- İthalat için AB ETS dışında başka bir emisyon ticaret mekanizması oluşturulması
- Karbon kaçağı riski olan sektörlerde tüketim düzeyinde vergi (AB üretimi ve ithal ürünler için)

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması - II Hangi sektörlerde hedefleniyor?

DEMİR-ÇELİK

Karbon kaçağı
riski yüksek
sektörler

ÇİMENTO

ALÜMİNYUM

ELEKTRİK

GÜBRE

Karbon kaçağına
maruz kalma ihtimali
“yüksek” sektörler
ve alt sektörler listesi

“madencilik ve
taşocaklığı ile
işletmeciliği ile
“imalat sanayisi”
altında 63 sektör
ve alt sektör

- 2021-2030 yılları için karbon kaçağına maruz kalma ihtimali olan sektör/alt sektörler arasında **çelik, çimento, alüminyum, elektrik ve gübre** sektörlerinin SKD mekanizmasına tabi olacağı görülmektedir.
- Taslaktan ürün kapsamı ve emisyon kapsamının önümüzdeki dönemde genişletilmesinin mümkün olabileceği anlaşılmaktadır.

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması - III Hangi sektörlerde hedefleniyor?

	Alüminyum (GTIP 76) İhracat (Dolar)		
YIL	AB-27	Dünya	AB27 Pay %
2018	855.089.844	1.479.228.881	57,8
2019	871.319.363	1.512.526.506	57,6
2020	790.393.142	1.502.607.772	52,6

	Demir-Çelik (GTIP 72) İhracat (Dolar)		
YIL	AB-27	Dünya	AB27 Pay %
2018	5.410.365.760	14.519.544.275	37,3
2019	4.294.262.843	13.122.997.071	32,7
2020	3.710.474.415	11.763.681.937	31,5

	Çimento (GTIP 25) İhracat (Dolar)		
YIL	AB-27	Dünya	AB27 Pay %
2018	53.741.123	605.599.362	8,9
2019	91.165.281	921.349.297	9,9
2020	135.428.061	1.208.869.247	11,2

Sınırdaki karbon düzenleme mekanizmasına tabi olması beklenen ürün grupları itibariyle 2020 yılında AB-27'ye toplam ihracatımız 4,8 milyar Dolar olup; dünyaya 14,9 milyar Dolar olan ihracatımızın %32,2'sini oluşturmaktadır

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması - IV Uygulama Önerisi

SKDM Beyannamesi

- Düzenlemeye tabi mallar sadece yetkili SKDM otoritesi tarafından «**yetkilendirilen beyan sahipleri**» (authorised declarant) tarafından ithal edilebilecektir.
- Yetkilendirilen beyan sahipleri; **her yılın 31 Mayıs'ında**, “SKDM Otoritesine” bir önceki takvim yılında yaptıkları ithalata ilişkin yıllık **SKDM beyannamesini** (CBAM declaration) ibraz etmekle yükümlü olacaklardır.
- SKDM Beyannamesi
  - toplam ithal mal miktarını (elektrik için megawatt saat, diğer sektörler için ton olarak),
  - toplam emisyon miktarını ve
  - buna eşdeğer miktarda **SKDM Sertifikasını*** (indirimler yapıldıktan sonra) içerir.

Emisyon Kapsamı

- **Geçiş Dönemi:** Doğrudan emisyonlar** ve dolaylı emisyonlar***
- **Uygulama Dönemi:** Mevcut durumda sadece doğrudan emisyonlar

**AKREDİTE
DOĞRULAYICILAR
(Madde 18)
(Doğrulama Raporu)**

***SKDM Sertifikası:** maldaki 1 ton gömülü emisyon (doğrudan emisyon) yansıtan elektronik sertifika

****Doğrudan emisyonlar:** Üreticinin doğrudan kontrolü altında bulunan malın üretim sürecinden kaynaklanan emisyonlar

*****Dolaylı emisyonlar:** Malın üretim sürecindeki elektrik üretimi, ısıtma ve soğutmadan kaynaklı emisyonlar)

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması - V Muafiyet ve İndirimler

➤ SKDM Sertifika Sayısında İndirim

- Yetkilendirilen beyan sahibi ibraz edilecek SKDM Sertifikası miktarında, **menşe ülkesinde ödenen karbon fiyatı*** çerçevesinde indirim talep edebilir (Madde 6, Madde 9).
- **ETS kapsamında verilmeye devam edilen serbest tahsisatlar** SKDM Sertifika sayısının hesaplanmasında dikkate alınacaktır (Madde 6, Madde 31).
- **Söz konusu indirimle ilişkin metodoloji henüz netleşmemiştir. Komisyon tarafından çıkarılacak uygulama tüzükleri ile belirlenecektir (Madde 9&31).**

➤ Muafiyetler

- Ek-2 (A)'da belirtilen ülkeler (**İzlanda, Lihtenştayn, Norveç ve İsviçre**) ve bölgeler (**Büsingen, Helgoland, Livigno, Ceuta, Melilla**) dışında kalan tüm ülke ve bölgelere uygulanacaktır.
- Düzenlemeden istisna tutulabilecek diğer ülke/bölgeler:
  - Üçüncü ülkede AB ETS'si uygulanması veya üçüncü ülke ile AB arasında emisyon ticareti sistemlerini bağlayan bir anlaşma imzalanması +
  - Malın menşe ülkesinde ücret tahsilinin AB ETS'si ötesinde bir indirimle tabii tutulmadan etkin bir şekilde yapılması durumunda
- **Söz konusu istisna kapsamında yer alacak ülke/bölgelere ilişkin Komisyon tarafından çıkarılacak uygulama tüzükleri ile ilave düzenlemeler yapılabilecektir.**

***Karbon Fiyatı:** 3. ülkede vergi veya ETS kapsamında tahsisat olarak ödenen parasal meblağ

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması - VI Muafiyet ve İndirimler

GEÇİŞ DÖNEMİ

1 Ocak 2023- 1 Ocak 2026

- Düzenlemenin 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla **3 yıllık mali yükümlülük getirmeyen** bir geçiş dönemi ile başlatılması hedeflenmektedir.
- 2023-2025 yılları arasındaki geçiş dönemi boyunca, ithalatçıların(beyan sahibinin) SKDM mekanizmasına ilişkin **sadece raporlama yükümlülüğünü** yerine getirmesi beklenmektedir.
- Bu kapsamda, ithalatçının toplam ithalat miktarı, **Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarına** ilişkin toplam gerçek emisyon miktarı, menşe ülkesinde ödenen ve ihracatta vergi iadesine tabi olmayan karbon fiyatına ilişkin bilgileri içeren **SKDM Raporunu her çeyrek dönem** için yetkili otoriteye sunması beklenmektedir.
- Uygulama Tüzükleri

UYGULAMA DÖNEMİ

1 Ocak 2026 - ...

- 1 Ocak 2026 tarihi itibarıyla ise, ithalatçıların, (yetkilendirilmiş beyan sahibi) Ek-1'de listelenen demir-çelik, çimento, alüminyum, elektrik ve gübre sektörleri altında listelenen mallar için **üretim esnasında açığa çıkan sera gazı emisyonuna (Kapsam 1)** ilişkin doğrulanmış toplam emisyon miktarına eşdeğer miktarda **SKDM Sertifikasını** ibraz etmeleri gerekecektir.
- Geçiş dönemi sonundaki Komisyon raporu çerçevesinde sektörel ve emisyon kapsamı genişleyebilir.
- Uygulama Tüzükleri

Yeni AB Sanayi Stratejisi

- AB sanayiinin **iklim-nötr ve dijital** liderlik hedeflerinden oluşan **ikiz dönüşümünün** hayata geçirilmesi amacıyla yeniden şekillendirilmesi hedeflenmektedir.
- AB, Yeni bir Sanayi Stratejisi ve önümüzdeki dönem açıklanacak sektörel stratejiler yoluyla küresel rekabetçiliğini kaybetmeden **daha yeşil, daha dögüsel ve daha dijital** bir AB sanayii hedefine ulaşmasını amaçlamaktadır.
- Çelik sektörü başta olmak üzere **enerji yoğun sektörlerin karbonsuzlaştırılması** ve modernize edilmesi gündemdedir.
- **Kaynak yoğun sektörlerde dögüsel ekonominin teşviki** yoluyla çevresel ayak izinin azaltılması amaçlanmaktadır.

Döngüsel Ekonomi Eylem Planı

- Kaynak yoğun sektörlere yoğunlaşan **sürdürülebilir ürün insiyatifi** ile üretim aşamasında kaynak kullanımının sınırlandırılması ve yeniden kullanımın teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.
- Döngüsel ekonominin geliştirilmesi için üzerinde çalışılan araçlar arasında:
  - **ürünün tasarımı** yoluyla çevresel ayak izini azaltacak kriterler geliştirilmesi,
  - **tehlikeli kimyasalların kullanımının sınırlandırılması,**
  - üretimde **geri dönüşümlü içerik kullanımı** için hedefler belirlenmesi,
  - **üreticinin** ürünün hayat döngüsünün tamamlanmasına kadar geçen süreçte **sorumluluklarının artırılması,**
  - **sürdürülebilirlik/döngüsellik etiketleri** oluşturulmasıyer almaktadır.

Döngüsel Ekonomi Eylem Planı ve Sürdürülebilir Ürün İnsiyatifi

ürünlerin tasnifi, yeniden kullanım, onarım
ve geri dönüşümünün artırılması

eko-tasarım önlemleri geliştirilmesi

tüketicilerinin sürdürülebilir ürünleri
seçmesinin özendirilmesi

yeniden kullanılabilir, geri dönüştürülebilir
ambalajlama

atıkların ayrıştırılmasına ilişkin rehber (2025)

çevreye zararlı ürünlerin AB piyasasına arz
edilmesini engellemek amacıyla minimum
gerekliliklerin belirlenmesi

Kapsamlı AB
Sektör Stratejisi

2021

Hedef:
sürdürülebilir
ve döngüsel
sanayi
sektörleri ve
değer
zincirleri
yaratılması

Sürdürülebilir Ürün Politika Çerçevesi

Sürdürülebilir Ürün Tasarımı – Sürdürülebilir Ürün İnisiyatifi

take-make-use-dispose

reuse-repair-recycle

al-yap-kullan-at

yeniden kullanım-tamir-geri dönüşüm

Eko-tasarım Direktifi'nin
kapsamının enerji
ürünlerin ötesine
genişletilmesi

Tamamlayıcı mevzuat
önerileri

Sürdürülebilirlik İlkeleri

Teklif: 2021 yılı son çeyreği

Sürdürülebilir ürünlerin bir istisna değil bir norm haline
getirilmesi

Tarım: Tarladan Sofrayave Biyoçeşitlilik Stratejileri (Mayıs 2020)

Kimyasal pestisitler,
gübreler ve
antibiyotiklerin
kullanımını ciddi
oranda azaltacak
tedbirlerin alınması

2030

Organik
tarımın
artırılması

ulaşılabilirlik

Tüketiciler
için gıda
takibi

gıdanın
nereden
geldiği

çevresel
ayak izi

besin
değeri

dijital
araçların
kullanımı

çevre dostu bir gıda sistemi

Tarladan Sofraya Stratejisi Hedefler

2030 yılına kadar kimyasal pestisitlerin ve antimikrobiyallerin kullanımının %50 oranında azaltılması

2030'a kadar gübre kullanımının en azından %20 azaltılması

2030 yılına kadar AB tarım arazilerinin %25'inde organik tarım yapılması

2030 yılına kadar perakende ve tüketici düzeyinde kişi başına gıda atıklarının yarıya indirilmesi

Temiz Enerji Dönüşümü: Enerji sisteminin dekarbonizasyonu Öngörülen Politika Değişiklikleri (Temmuz 2020)

Enerji sektörünün yenilenebilir enerji üzerine kurulması

Hidrojen kullanımının yaygınlaştırılması

İnşaat sektöründe «Renovasyon/yenileme dalgası» inisiyatifi (Ekim 2020)

Denizüstü (Offshore) Yenilenebilir Enerji kullanımının arttırılması (Kasım 2020)

2030 yılı itibariyle 35 milyon binanın renove edilerek; binaların enerji performanslarının arttırılması

Ulaştırma: Sürdürülebilir ve Akıllı Ulaştırma Stratejisi Öngörülen Politika Değişiklikleri (Aralık 2020)

Kombine taşımacılığın geliştirilmesi

Ulaşımın çevre üzerindeki etkileri dikkate alınarak fiyatlandırılması

Alternatif yakıtların üretim/ kullanımının arttırılması

Motorlu araçlar için daha sıkı emisyon standartlarının getirilmesi yoluyla elektrikli/ hibrid araçlara geçişin sağlanması

2030 yılına kadar AB genelinde 1 milyon şarj istasyonu kurulması

Karayolu taşımacılığının önemli bir kısmının demir yolu ve iç su yolu taşımacılığına aktarılması

Avrupa karayollarından geçiş yapan ağır yük taşıtlarının vergilendirilmesi

Yüksek oranda kirliliğe sebep olan gemilerin AB limanlarına girmesinin düzenlenmesi

Taksonomi Tüzüğü 12 Temmuz 2020

- Yeşil yatırım ile ekonomik faaliyetlerin hangilerinin “**sürdürülebilir**” olduğunu tanımlayacak ortak bir dil ve değerlendirme ölçütü (taksonomi)
- **Amaç:** AB’de çevresel olarak sürdürülebilir ekonomik faaliyetlerin belirlenerek sermayenin sürdürülebilir yatırımlara yönlendirilmesi, sürdürülebilir yatırımların artırılması ve Avrupa Yeşil Mutabakatı hedeflerinin yerine getirilmesi
- **altı çevresel hedefe** (iklim değişikliği ile mücadele, iklim değişikliğine uyum, su ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve korunması, dögüsel ekonomiye geçiş, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü, biyoçeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ve restorasyonu) yönelik teknik tarama kriterlerinin tanımlanarak çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetlerin fiili listesinin oluşturulması
- Çin, Japonya, Fransa ve Hollanda ve uluslararası kuruluşlar

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Yeşil Mutabakat Eylem Planı ve Çalışma Grubu

AYM Çalışma Grubu

Teknik
Toplantılar

İstişare
Kurulu
Üyeleri ile
Toplantı

Sektör
toplantıları

Bakan
yardımcıları
nezdinde
toplantılar

Yeşil Mutabakat
Çalışma Grubu

- Ticaret Bakanlığı
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Dışişleri Bakanlığı
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Milli Eğitim Bakanlığı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Tarım ve Orman Bakanlığı
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Yeşil Mutabakat Eylem
Planı

AB Nezdinde yürütülen
çalışmalar

Yeşil Mutabakat Çalışma Grubu özel sektör istişareleri

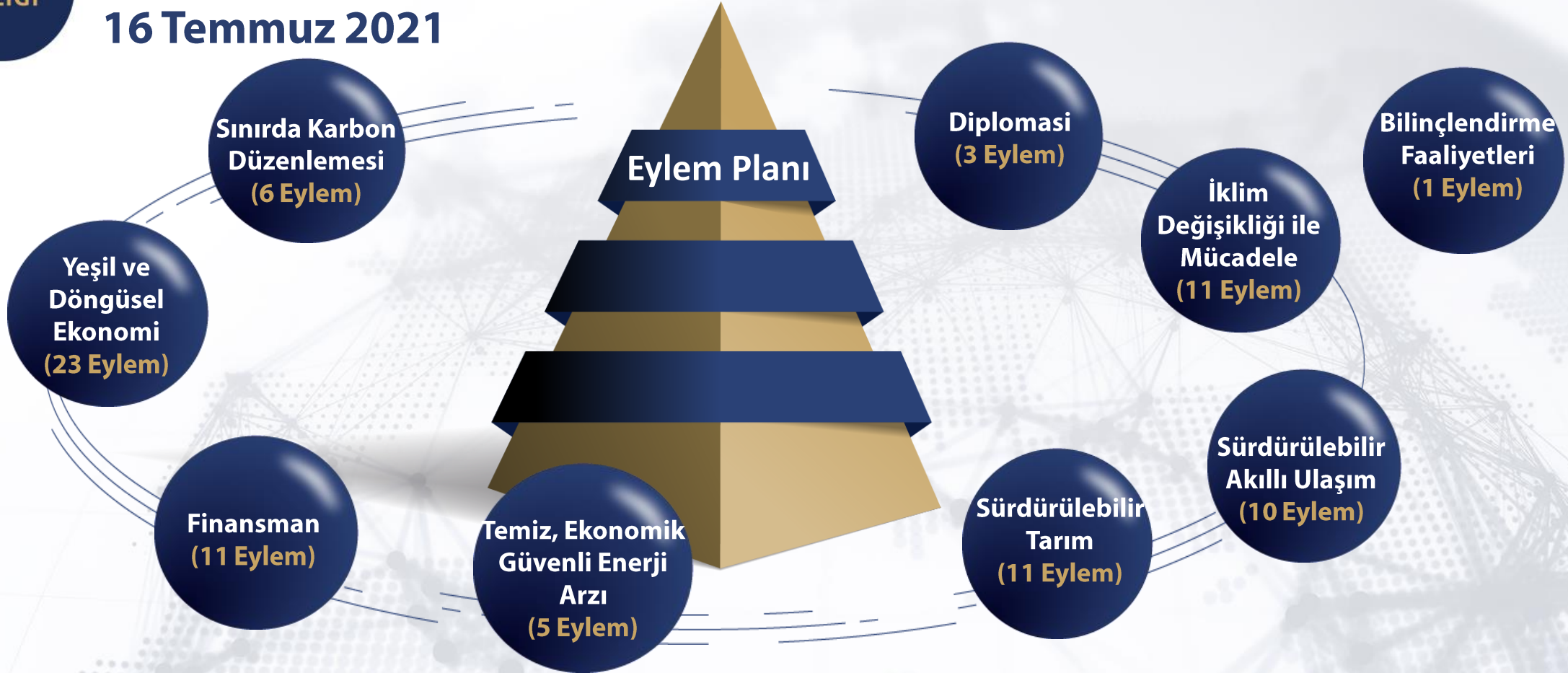
Özel sektör çatı kuruluşları genel nitelikli bilgilendirme ve istişare toplantılarının yanı sıra:

- **Enerji-yoğun sektörler** arasında çelik, alüminyum, çimento, cam ve seramik
  - **Kaynak-yoğun sektörler** arasında otomotiv ve otomotiv yan sanayii, plastik ve ambalaj, kimya ve inşaat malzemeleri sektörleri ile dayanıklı tüketim malları
  - **Tekstil ve hazır giyim sektörü**
  - **Ulaştırma**
  - **Tarım**
- sektörleri ile istişare toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Yeşil Mutabakat Eylem Planı & Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 16 Temmuz 2021

- ❖ Çalışma Grubu'nca yürütülecek çalışmalarla ilgili bir yol haritası oluşturulması hedeflenmiş ve tüm Bakanlıklarımızın ortak mutabakatı ile bir eylem planı hazırlanmış olup Yeşil Mutabakat Eylem Planı 16 Temmuz 2021 tarihinde yayınlanmıştır.
- ❖ **Eylem Planı**, AYM kapsamında ülkemizi etkileyecek 8 ana başlık ve bilinçlendirmeye yönelik faaliyetleri içeren bir başlık olmak üzere **9 ana başlıkta tüm Bakanlıklarımız tarafından uygun görülen 81 eylemi** içermektedir.

«Sınırdaki Karbon Düzenlemesi (SKD)» başlığı altında yer alan başlıca eylemler (6 Eylem)

Sınırdaki Karbon Düzenlemesi

- **SKD'ye tabi olabilecek öncelikli sektörlerde** sera gazı salımının azaltılmasını desteklemek amacıyla **ülkemiz yol haritası ve faaliyetlerinin belirlenmesi**
- **SKD'nin** enerji ve kaynak yoğun **sektörlere etki ve ihtiyaç analizinin** yapılması
- Ülkemize uygun bir **karbon fiyatlandırma mekanizmasına geçiş konusunda ülkemiz pozisyonunun belirlenmesi**
- Ulusal karbon fiyatlandırma mekanizmasının uygulanmasının sektörler üzerinde yaratacağı **ilave maliyetlere yönelik destek mekanizmaları oluşturulmasının değerlendirilmesi**
- **Sanayiden kaynaklı sera gazı emisyonlarının izlenmesine** yönelik sistemin ihtiyaçlara göre geliştirilmesi
- AB metodolojisine paralel **belgelendirme faaliyetlerinin** gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmesi ve raporlamaya ilişkin teknik destek sağlanması

«Yeşil ve Döngüsel Ekonomi» başlığı altında yer alan başlıca eylemler (23 Eylem)

Yeşil ve Döngüsel Ekonomi

- Öncelikli sektörlerin detaylı **etki ve ihtiyaç analizi** çalışmalarının yapılması ve ülkemizin **Döngüsel Ekonomi Eylem Planının** hazırlanması
- **Yeşil OSB ve Yeşil Endüstri Bölgesi Sertifikasyon sisteminin** uygulamaya alınmasına yönelik olarak teknik ve idari çalışmaların tamamlanması
- Yeşil dönüşüm için gerekli **teknolojik altyapının güçlendirilmesi için AR-GE çalışmalarının desteklenmesi**
- **Ulusal Yaşam Döngüsü Değerlendirmesi (YDD) Veri Tabanının geliştirilmesi ve Ulusal YDD Platformu kurulması**
- **AB Sürdürülebilir Ürün İnisyatifi, kimyasallar** mevzuatlarına uyum çalışmaları yürütülmesi
- İçme suyu kaynaklarında endokrin bozucu kimyasalların takibi
- **Tekstil sektöründe** temiz üretim mevzuatının güncellenmesi ve **deri sektörü** için temiz üretim mevzuatının oluşturulması, her iki sektöre yönelik eğitim programları düzenlenmesi
- **AB Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol** mevzuatının uygulanmasına yönelik ulusal eylem planı ile uygulama takviminin hazırlanması
- **Ulusal Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planının** hazırlanması

«Yeşil ve Döngüsel Ekonomi» başlığı altında yer alan başlıca eylemler

Yeşil ve Döngüsel Ekonomi

- Arıtılmış atık suların kullanımının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasının sağlanması ve **“Su Yeniden Kullanım Ulusal Master Planı”** hazırlanması
- **Sektörel su tahsis planları ışığında su ayak izi ile ilgili rehber doküman hazırlanması**
- Su kaynaklarının yönetiminde uzaktan algılama, sensörler ve bilişim uygulamalarının su kaynakları yönetiminde kullanımı, faydaları, gelişmeye açık yönleri üzerinde araştırmalar yapılması
- **Türkiye Çevre Etiketleri** Sisteminin yaygınlaştırılması
- **Çevre etiketi ve atık yönetimi** konularında başta KOBİ’ler olmak üzere firmaların bilgilendirilmesi
- 26 Düzey 2 Bölgesinde kurulu **Kalkınma Ajansları** tarafından bölgelerde yeşil ve döngüsel ekonomiye geçişi sağlamak amacıyla **kaynak verimliliği** çalışmaları yürütülmesi
- Sanayinin yeşil ve döngüsel ekonomiye geçişine ve emisyon azaltımına katkıda bulunacak **IPA finansmanlı projelerin desteklenmesi**

«Finansman» başlığı altında yer alan başlıca eylemler (11 Eylem)

- Türkiye'nin yeşil dönüşüme yönelik **uluslararası finansmana erişiminin geliştirilmesine** yönelik girişimlerde bulunulması
- **AB finansman imkanlarına erişim** amacıyla AB ve üye ülkeler nezdinde girişimde bulunulması
- **Ulusal Teşvik Sisteminin** yeşil dönüşümü destekleyecek şekilde gözden geçirilmesi
- **Ulusal Enerji Verimliliği Finansman Mekanizmasının** geliştirilmesinin değerlendirilmesi
- Ülkemizde **yeşil finansmanın gelişimini sağlayacak ekosistemin geliştirilmesi**
- Yeşil veya sürdürülebilir tahvil ihracına yönelik **Sürdürülebilir Tahvil Çerçeve Dokümanı** hazırlıklarının tamamlanması
- **Yeşil Tahvil Rehberi ve Yeşil Sukuk Rehberi** hazırlanması
- **Türk Bankacılık Sektörü Sürdürülebilirlik Stratejisinin** hazırlanması
- AB ve uluslararası kuruluşların **taksonomi mevzuatı dikkate alınarak yatırımların sürdürülebilirliğini belirlemeyi hedefleyen bir mevzuat hazırlığı** yürütülmesi
- **Mevcut finansman imkanlarından daha etkin faydalanılmasına** yönelik faaliyetler
- **Uluslararası/AB ve ulusal tüm destek/finansman imkânlarına ilişkin bilgilerin derlenmesi**

«Temiz, Ekonomik ve Güvenli Enerji başlığı altında yer alan başlıca eylemler (5 Eylem)

- **Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği** çalışmalarına dair **fark analizi** yapılarak, gelişim alanlarının değerlendirilmesi
- **Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Belgesi** (YEK-G Belgesi) çalışmasının tamamlanması
- Yenilenebilir Enerji ve Enerji verimliliği konusunda **bilinçlendirme** çalışmaları yapılması
- 2027 yılı sonuna kadar **her yıl 1000 MW RES ve GES** sağlayacak çalışmaların yürütülmesi
- **Enerji verimli ve düşük karbonlu ısıtma ve soğutma sistemlerinin yaygınlaştırılması** için ulusal strateji belgelerinin, kılavuzların ve yol haritasının hazırlanması

**Temiz,
Ekonomik
Güvenli
Enerji
Arzı**

«Sürdürülebilir Tarım» başlığı altında yer alan başlıca eylemler (11 Eylem)

Sürdürülebilir Tarım

- **Organik tarım** üretiminin geliştirilmesi ve AB mevzuatına uyum çalışmalarının tamamlanması
- **Pestisit ve anti-mikrobiyallerin azaltılmasına** yönelik çalışmalar yürütülmesi ve bu amaçla **biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemlerinin kullanımının yaygınlaştırılması**
- AB'nin **kimyasal gübre kullanımının azaltılmasına** yönelik hedef ve politika değişiklikleri doğrultusunda çalışmaların yürütülmesi
- 8.5 milyon hektar alanda **toplulaştırma** tescil faaliyetlerinin bitirilmesi
- Mevcut jeotermal kaynakların Tarıma Dayalı (**jeotermal sera**) İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinde kullanılması
- **Yenilenebilir Enerji Kullanan Seraların ve Yenilenebilir Enerji Üretim Tesislerinin Desteklenmesi**
- Tarımsal üretimde **atık ve artık yönetiminin** geliştirilmesi
- **Gıda artık ve atıklarının geri dönüşümünün** sağlanmasına yönelik bilinçlendirme çalışmalarının yapılması
- AB Tarladan Sofraya ve Biyoçeşitlilik Stratejilerine dair **bilgilendirme faaliyetleri** düzenlenmesi

«Sürdürülebilir Akıllı Ulaşım» başlığı altında yer alan başlıca eylemler (10 Eylem)

Sürdürülebilir Akıllı Ulaşım

- “**Kombine Taşımacılık**” ve “**Lojistik Merkezler**” **Yönetmeliklerinin** yürürlüğe konması
- **Yeşil Liman Sertifika Programına** ilişkin ulusal mevzuatın hazırlanması
- **Akdeniz'in SECA (Kükürt Emisyon Kontrol Alanı)** ilan edilmesine yönelik hazırlık çalışmaları yapılması
- Denizcilik Sektöründen Kaynaklanan **Zararlı Emisyonların Azaltılması** ve **Yeşil Denizciliğin Desteklenmesi**
- AB ile Türkiye arasındaki **demiryolu altyapısının iyileştirilmesine** ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılması
- **Elektrikli araç ve şarj altyapısının geliştirilmesine** yönelik strateji geliştirme ve planlama faaliyetlerinin yürütülmesi
- Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi ve 2020-2023 Eylem Planı'nda yer alan çevreci eylemlerin uygulanmasının takip edilmesi
- **Bisikletli Ulaşım Master Planlarının** hazırlanması
- Kentsel ulaşım projelerinde **IPA fonlarının kullanımı**

«İklim Değişikliği ile Mücadele» başlığı altında yer alan başlıca eylemler (11 Eylem)

İklim
Değişikliği
ile
Mücadele

- **İklim Değişikliği ile Mücadele Raporunun** hazırlanması
- **2023-2030 İklim Değişikliği Eylem Planı** ve **2050 İklim Değişikliği Stratejisinin** hazırlanması
- **Paris Anlaşması'na yönelik ülkemiz pozisyonunun** çok boyutlu bir şekilde değerlendirilmesi
- İklim değişikliğinin **biyolojik çeşitlilik ve ekosistemler üzerindeki etkilerinin** araştırılması
- Sürdürülebilir arazi yönetimi çalışmalarında **karbon depolama işlevlerini dikkate alan uygulamaların gerçekleştirilmesi**
- Çölleşme/arazi tahribatıyla mücadele uygulamalarında **doğa temelli çözümler içeren yöntemlerin kullanılmasının sağlanması**
- **Sürdürülebilir tarım teknikleri** ile ilgili uygulamaların yaygınlaştırılması

«Diplomasi» ve «Bilinçlendirme ve Diğer Faaliyetler» başlıkları altında yer alan başlıca eylemler (4 Eylem)

- **AB ve AB üye ülkeleri ile işbirliği** imkânlarının araştırılması
- AB sınırda karbon düzenlemeleri ve diğer mevzuat uyumu çalışmalarında **Gümrük Birliği, DTÖ ve diğer uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan haklarımızın korunmasına** yönelik girişimlerin sürdürülmesi
- AYM'ye uyumu teşvik etmek üzere tüm ilgili paydaşların katılımıyla Çalıştay, seminer gibi **bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri** gerçekleştirilmesi

**Bilinçlendirme
ve Diğer
Faaliyetler**

Diplomasi

Bakanlığımızın diplomatik temasları

- Avrupa Yeşil Mutabakatı Bakanlığımızın AB, üye ülkeler ve AB sektörleriyle temaslarında da öncelikli gündem maddesi haline getirilmiştir.
- Bu doğrultuda:
  - **Gümrük Birliği kapsamında alanlarda düzenli bir teknik diyalogun tesis**
  - **Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasının Gümrük Birliği kapsamında ticari bir engelle dönüşmemesi;**
  - **AB ve ülkemiz sektörleri arasında işbirliklerinin geliştirilmesi;**
  - **ülkemizin AB finansmanına erişimine yönelik beklentilerimiz gündeme getirilmektedir.**
- Ayrıca, ülkemizin Avrupa Yeşil Mutabakatı ve SKD'ye ilişkin görüşleri **DTÖ, OECD ve G20 gibi çok taraflı platformlarda** da paylaşılmaktadır.

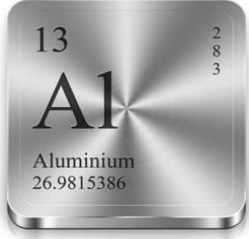
AB ve üye ülkeler nezdindeki bazı girişimlerimiz

- Avrupa Ticaret Odaları ile toplantı (Haziran 2020)
- Almanya mini JETCO (Haziran 2020)
- İspanya ile JETCO (Temmuz 2020)
- Hollanda ile JETCO (Eylül 2020)
- Bulgaristan ikili görüşme (Ekim-Kasım 2020)
- Danimarka ile JETCO (Ekim 2020)
- İtalyan girişimciler ile toplantı (Kasım 2020)
- Alman Ticaret Odası etkinliği (Kasım 2020)
- TÜSİAD, İSO, İzmir İş Günleri kapsamında iş dünyası etkinlikleri
- Slovenya ikili görüşme (Aralık 2020)
- İtalya ile JETCO (Aralık 2020)
- AB Türkiye Delegasyon Başkanı ile görüşme (Ocak 2021, Haziran 2021)
- Almanya JETCO (Nisan 2021)
- AB ve Üye Ülke Büyükelçileri ile toplantılar (Şubat, Mayıs 2020 ve Temmuz 2021)
- Komisyon ile Teknik Toplantı (Nisan 2021)
- AB Komisyon Başkan Yrd. ve Ticaret Komiseri ile görüşme (Aralık 2020, Haziran 2021, Ekim 2021)
- AB Komşuluk ve Genişleme Komiseri ile Görüşme (Şubat, Eylül 2021)
- AB Ekonomi Komiseri ile görüşme (Mart ve Haziran 2021)

Yeşil Mutabakat Çalışma Grubu

- **Temmuz 2021:** ÇG Bakan Yardımcıları Düzeyinde Toplantı
- **Ağustos 2021:** ÇG Bakan Yardımcıları Özel Sektör İstişare Toplantısı
- **Eylül 2021:** SKD konusunda kurumlar arası teknik ÇG toplantısı & özel sektörle istişare toplantısı
- **Ekim 2021:** İhtisas ÇG yapılanmasına ilişkin kurumlar arası teknik toplantı
- **Kasım 2021:** AYM ve Tekstil sektörü konusunda ÇG özel sektör istişare toplantısı

- Bakan Yardımcıları düzeyinde müteakip toplantı
- İhtisas ÇG'lerin faaliyetlerine başlaması
- Komisyon ile teknik toplantılar

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

**Avrupa Yeşil Mutabakatı
ve
Olası Etkileri
2 Kasım 2021**